

## Nelze odnímat příspěvek na bydlení kvůli neochotě pronajímatele vystavit doklad

**Úřad práce nemůže odejmout příspěvek na bydlení nájemci bytu, kterému přes maximální snahu pronajímatel odmítá vydat doklad s vyúčtováním placených služeb. Takový postup úřadu je podle ombudsmana formalistický a popírá účel dávky na bydlení.**

Ombudsman se zabýval stížností na postup Úřadu práce ČR v Olomouci, který stěžovateli odňal příspěvek na bydlení, protože nedoložil vyúčtování placených služeb vodného a stočného za předchozí zúčtovací období. Stěžovatel namítal, že se sám i prostřednictvím advokáta snažil získat vyúčtování od svého pronajímatele, ten mu ho však odmítl vydat. Na opakované urgencye dokonce reagoval vypovězením nájemní smlouvy (proti čemuž se stěžovatel úspěšně bránil u soudu). Po marné snaze získat potvrzení se stěžovatel obrátil na úřad práce a požádal ho, aby pronajímatele vyzval k doložení vyúčtování. Ani na výzvu úřadu práce však pronajímatel nereagoval a požadovaný doklad nezaslal. Úřad práce následně kvůli nedoložení vyúčtování odňal stěžovateli příspěvek na bydlení a Ministerstvo práce a sociálních věcí rozhodnutí v přezkumném řízení potvrdilo.

Úřad práce podle ombudsmana postupoval čistě formalisticky, aniž by jakkoli zohlednil okolnosti případu a účel dávky. „V dnešní době, kdy dochází k neustálému zvyšování nájemného, nejsou mnozí lidé – senioři, lidé s postižením, samoživitelé a další – schopni uhradit veškeré náklady na bydlení ze svých příjmů, a využívají proto pomoci státu ve formě příspěvku na bydlení. Odnětím této dávky pro nepředložení ročního vyúčtování, i když lidé doloží neúspěšnou maximální snahu o získání požadovaného podkladu, je stát uvrhává do rizika ztráty dosavadního bydlení, což je zcela proti smyslu příspěvku na bydlení,“ kritizuje ombudsman Stanislav Křeček postup úřadu práce a dodává: „Úřad práce v tomto případě věděl, že se stěžovatel maximálně snažil získat od pronajímatele požadovaný doklad. I z vlastních zkušeností s jednáním pronajímatele navíc muselo být úřadu zřejmé, že stěžovatel nebude schopen požadované vyúčtování doložit. Za této situace nelze odejmutí dávky vnímat jinak než jako formalistický krok popírající smysl dávky.“

Podle ombudsmana mohl úřad práce vzhledem k okolnostem případu vypočítat příspěvek na bydlení i bez doloženého vyúčtování. Doklad pak měl úřad práce sám po pronajímateli důsledně vymáhat. Nerezignoval by tím na svou povinnost náležitě zjišťovat všechny rozhodné skutečnosti. Pokud by úřad později na základě vyúčtování zjistil, že vznikl přeplatek na příspěvku na bydlení, mohl by podle ombudsmana vymáhat jeho vrácení po pronajímateli, protože to on svým jednáním přeplatek zavinil.

Úřad práce pochybení neuznal a nenapravil, i nadále trvá na svém výkladu. Podpořila ho v tom i ministryně práce a sociálních věcí, na níž se ombudsman následně obrátil. Protože ombudsman vyčerpal všechny možnosti, které mu k nápravě vytýkaných pochybení dává zákon o veřejném ochránci práv, rozhodl se o svých zjištěních informovat veřejnost.

Vzhledem k tomu, že případ stěžovatele není ojedinělý a Ministerstvo práce a sociálních věcí trvá na svém názoru, doporučuje ombudsman lidem, kteří se ocitnou v podobné situaci, aby se proti rozhodnutí o odvolání bránili správní žalobou. Pouze soud může pomoci odstranit existující názorový nesoulad ve věci příspěvku na bydlení mezi ombudsmanem a ministerstvem. Podání správní žaloby je osvobozeno od poplatků.